

MLADA MAKEDONSKA POEZIJA

IRENA PAVLOVA (1967)

UČITELJI I UČENICI

Na času kreativnog pisanja
U prisustvu glavnog svedoka
Učenici izučavahu pravila
Gramatike i znakova
Gužvujući pritom
Bele stranice
Namenjene smrtnoj presudi
Naglašenoj osećajnosti vida

Za to vreme
Učitelji
Sa zadovoljstvom prisustvovali
Svečanoj obdukciji
Deset božjih zapovesti
Oduševljavajući se
Lepotom pravilnih rezova

Zbog svega toga
Pero
Zagledano u sopstvenu storiju
Zaboravi na slavne trenutke
I izvan svake kontrole
Skrenu na poledinu
Onoga
Što je trebalo da bude pesma

APOLON GILEVSKI (1969)

KONJANIK

Konj što njišti i odvaja se od tamne zemlje
mračan i zagonetan kao mit o njegovim kopitama
njegovim nepotkovanim kopitama
Eno ga kako se podiže na svoje zadnje noge
širom otvorenih nozdruva zbog mirišljavog vazduha
spreman za velika osvajanja
Osakatio bi zemlju što ga nabrekla hrani
Iščupao bi drvo što se lagano i ponosno kreće
Ujeo bi sunce
 sunce visoko nad njim
Usisao bi vodu
 vodu duboko pod njim
Poneo bi sav teret na svojim leđima
A konjanika nigde nema

TEUTA ARIFI (1969)

EROS NA GRANICI

Leći ću s tobom duž granice
upravo na sporni deo
obeležen crvenom bojom na topografskoj karti
vojski što nose mir
na ovim prostorima
i tako ću se ispružiti duž granice
razbacujući tamo-amo odeću
s mog tela onemoćalog od puta
s jednom nogom na jednoj
s drugom na drugoj strani granice
a ti ćeš proći kroz mene kao Stiks
šaljući dođavola tu granicu
koju mogu da zamisle
samo idioti
koji ne znaju da vode ljubav

VLADIMIR ILIEVSKI (1970)

RAZUMEVANJE STVARI

Stavio sam pesak u sat
nedaleko od sunca.
Snaga privlačenja zemlje
činila je svoje.
Ja sam posmatrao
kako život teče.

Život je more,
rekoše mi zamišljeno.
Kupio sam kartu
i popeo se na ringišpil.
Nisam video ženski bikini,
samo sam dobio morsku bolest.

Da bih sagledao
da je sve okolo Katanga
nisam odleteo za Kinšasu,
pa odande vozom
ka crnoj buntovnoj provinciji.
Otvorio sam atlas.

Osećaš li zub vremena,
upitaše me iskusni.
nisam odgovorio ništa.
Pružio sam ruku
prema kavezu s lavovima.
Čekao sam...

IGOR ISAKOVSKI (1970)

PARANOIČNI KONCI OKO NIPONA

najpre je pokazala koliko je
vesela i luda
imala je veliku zadnjicu
pokazivala se kao mesec
i meke dojke ali to
i nije bilo toliko važno.
u 4 posle ponoći
posle sveg onog piva
nisam imao želju da istražujem.

okrenula mi je leđa
dok se svlačila. pomislio sam
kakva licemerka! i tada
sam video ogromni ožiljak
na njenim leđima.
imala je 16 konaca.

znojili smo se i pušili
u Niponu i ona poče da priča
o poslednja dva
abortusa od poslednja dva
frajera. jedan je ličio na mene
i zvao se Igor. pomislio sam
kakva paranoja! i krenuo da pođem.
ona se sjurila
niz stepenice
(ključ je bio kod mene)
i dok sam pokušavao da joj otrgnem
ruke s mojih farmerica
zarila mi je nož u dlan.

napolju su ljudi išli na posao.

LIDIJA DIMKOVSKA (1971)

ALOE VERA

Namazali smo mrtvačevo lice
hidrantnom maskom za suhu kožu,
njegova je bratanica klekla ispred kovčega
moleći se ovako: Hajde, Aloe Vera,
zarumeni stričeve obraze, a ti
bademovo ulje, zagolicaj ga oko usana,
znam da će ga to probuditi i iz nadubljenog sna.
Jedna susedka je dobacila da Aloe Vera pravi čuda
i zar se to ne vidi na njenoj koži
kao u bebice, reče, a već je u petoj deceniji.
Svi smo se okrenuli ka njoj i zaboravili
da maska na živom čoveku ostaje sedam,
a na mrtvom svega tri minuta. Brataničina molitva
se završila, maska je ispucala, taksi vozača
smo sahranili bez lica, ali osveženog iznutra.
Na povratku, jedna žena u pelerini stade
ispred nas sa poslužavnikom punim crvenih jabuka.
Koliko jabuka — toliko istina, rekla je, izvolite,
poslužite se, zar nije tako, mladoženje, da opstanak
sveta zavisi jedino od prvozaljubljenih na keju
punom nereciklirane romantike? Mora da je luda,
pomislilo je mladoženja, a mlada poče da viče:
„Vidiš? A stoput mi puštaš ruku!”
i razvenčala se od frizure zbog koje je
sav život provela ispod haube, te joj je sahrana sa koje
se vraćala mirisala na ozonsku rupu. Mrtvac je gurnuo ruku
u džep i nikada je više nije izvadilo u svetu Ajnštajna.
Je li to bila sahrana ili venčanje, Aloe Vera?
Ko je koga venčao? Ko je koga sahranio?

BOBAN BOGATINOVSKI (1971)

SLUČAJNI RAZGOVORI

dobro jutro ulični čistaču cipela
ima li još mnogo do čistilišta

ne znam
samo voda zna put

dobro jutro ulični prodavče sitnica
postoji li otrov za nevidljivog miša savesti

ne znam
duša nije deo tela

dobro jutro nebesa nad našim glavama
gde su stepenice kojima je trebalo da se popnemo

ne znamo
gore je gore dole dole

dobro jutro svete naš sjebani
jesi li ti zatvor koji smo sami izmislili

ja sam
ljubav je nedoraslo dete

JANKO NINOV (1972)

TOPOS

Vetar je odvejao
suze... kao sudija
stadoh ponad pijace

Posmatrah to kretanje
odozgo... samo

da izdržim sam... a duboko
unutra dozivah
Eumelos, Polimnastos,
Psapfa
Mimnermos, Arhilohos
kao petao za mojim korenovima kopkah
da bih potom zatrpao
taj Topos
njihovog vidljivog bujanja

Konačno
Ja stvaram
Pijacu — rasprodaju bolnih dejstava
Ajshilosa Sofoklesa Euripidesa
pogubne himne Vetra
Punim
Očima
Otpretavam
Topos

ANA PEJČINOVA (1973)

ZVER

Rastem, rastem...

Svakoga dana
ruke su mi
duže,
čelo više
na koru
nalikuje.

Gledajte,
ja sam žena moći!
Sve više
otimam i gubim
svoja zverstva...

I sa svakim darom tela
Smrt me sve više uzima.

NATAŠA BUNTESKA (1973)

KOLEKCIJA IZ NESVESTI

Plavi san plavi san
beli san porubljen zlatnim i crvenim nitima
san od tragova ptičjih stopa
san zaboravljen u veš-mašini
i opran s vešom druge boje
ponovo plavi
san o starim postideanim ratnicima
u gradovima od zemljanih kućeraka
gde njihovo oružje (kao omađijano)
postaje neupotrebljivo
žuti san o ludaku
koji siše neidentifikovanu nebesku dojku
iz koje ističe mlečni put
san bled kao mrtvac
jedan zaista mrtav san
i opet plavi san s modrom podlogom
san jedne slikarke
pun zmajeva belih i glatkih
kao kuvana jaja
na kraju strašan san s mermernim pticama
koji nam kljuju kosu
i mi nepovratno gubimo memoriju
još jedan mali beznačajan
ali plavi plavi plavi san

NIKOLA MADŽIROV (1973)

MAGIČNI TEATAR

Zvoni
Poštar je brži od
zvuka zvona
Ogrnut anđeoskom pelerinom
svakoga dana nosi
po jednu stranu
Novog Zaveta
Nad listom
kreiram teatar
s praznom scenom
(nema ničeg osim vazduha)
a ja igram vazduh
Ulazim u utrobe
gledalaca
predviđam im snove
dva sata unapred
99 posto ljudi
lepi sebi krila
a čim otvore oči
posežu za čašom vode
i kašičicom šećera.

LINDITA AHMETI (1973)

SVADBA NA IZVORIMA U SVETOM NAUMU

Dva bela konja poput svetlosti
kaskaju nad zelenom vodom
nad magičnom površinom
vuku li vuku ljubičastu kočiju
idu da uzmu vilu za nevestu
prvoga svata, sina Sunca
slede plave ptice

škripi li škripi voda nad izvorima
potkovice konja bacaju varnice
točkovi kočije zlatom svetlucaju
nad vrelima Svetoga Nauma
idu konji otmena stasa
preko crvenih talasa pravo ka snu
idu li idu al nikud ne stižu
jer se pojavljuje senka crnog drveta
i guta bele konje
za njima ostaje žuta praznina
joj kakav je plamen zahvatio tužnog momka
momka-Zvezdu što očekuje nevestu
dok posmatra s crvenog oblaka
sve što se događa ponad vode
iznad vrela Svetoga Nauma
onu bolnu igru svetlosti
tu gorcu igru senki
ko će mu sada doneti nevestu
koja je ostala začarana
u vodi, među koralima

IVAN DODOVSKI (1974)

DRAMA

Vraća mu se ona sada umorna;
toplina joj se skriva u oblinama,
u tihom koraku, kosi i osmehu
— sve je uzdržano kao znani šapat.

On je dočekuje izgubljeno. Muči ga jeza:
tuđi dodiri, podvodni grebeni, noć,
utroba, ludost, kreveti i odeća
— o njoj sve pamti. Sećanje je odjek, jama!

Ona nosi njegov pečat. Prvu čežnju!
Njenu veličinu, tajni greh.
Peče pamćenje, početak, prolazno.
Čežnja traži čežnju — nje nema.

On sada dodiruje ono što je bilo juče:
svest o njoj — tamo, tadašnju krv, nezasićenost,
zmiju, strast, jezik, stas;
Svest o sebi — bekstvo, druge žene, prevara.

Je li sadašnji dodir — dodir? Lovi li pogled
razumevanje? Jesu li sada tu gde jesu?
Može li biti oprostaja? Šta znači blizina?
Gde su: tamo, tu ili nigde?!

ALEKSANDRA NIKOLOVA (1975)

POETSKE OPSERVACIJE

Ne želim ni komadić
ovog poetskog zalagaja.
Ne želim ako je milostinja
za stvari bez predrasuda
Nek je drugi opeva
nek je brani
— nek se milostivom udvara.
Da svoju opskrbjenu poetsku dušu
tuđim slovom prehrani.

Grešnom nikada nije oprošteno,
njegovi su grehovi isprošeni
za otkup njegovih grehova.
Ne razume ni onaj što veruje,
ni onaj kome se on poverava.

Ne postoji etika u današnjoj poetici.
Lavirint od meditacija,
opservacija, sećanja, masturbacija.

Legalni terorizam
u nekom postmodernom agnosticizmu.
Otvoren je put ka nigdini
svi su spremni da putuju
Pero u ruke

i udari po poeziji,
hoću reći po hartiji.
S njom se dugo i večno putuje
Put a se niko ne odriče
A putnik se nikad ne umori...

I odjednom put postaje besciljan,
A neustrašivi putnik,
za vašeg pripovedača
Ostaje večito zadovoljan i neprikosnoven.

JOVICA TASEVSKI ETERNIJAN (1976)

BOLANI DOJČIN

Duge niti bola
raspeše mi dušu
Crni bubanj
kroz damare mi teško bije
Fosforna zmija drob rije

Oh! Oh!

možda ne mogu sve da sagledam
ali me Uzvisina
kao zao osmeh razgleda

... govoraše: „Pravednika
usijane kletve ne stižu”
ali, eto, s Jovom
učas pobratimi postasmo!

A ove Tri Pelen-Svinje
koje sam braćom smatrao
samo mi zluradost nose
fosfornu zmiyu nadimaju

Oh! Oh!

ćutahu bedno tri grešne duše
dok je sablja zarđala
zdravom snagom sevala!

Narod pravo dole
ničice glavu savija
i moju otežalu ruku traži

da pogled gore usmeri —

Da ubijem crnog Arapina!

(gde li bejaste
dok moj pogled
u tamnim klisurama bejaše?)
nego je moju sestru, lepu devu
Prečistu Devicu
gad poželeo da oskrnavi
te se Vulkan Besan u meni izrodio
i
Satro sam to crno pseto podivljalo!

IVICA ANTEVSKI (1976)

ŠIRI MI SE ZENICA

Širi mi se zenica da
prihvati svu svetlost da
prihvati ulicu sa svim
ljudima sa svim znacima trotoarima
otvara mi se zenica i ostaje
veliki tamni otvor u koji propadaju
prozori sa zarobljenim delovima
iz soba u njima su zarobljeni
i svi portreti žena svi
ljudi iz one moje ulice
otvara se i širi zenica
uvećava do ogromnih razmera
postaje crna rupa u koju
propadaju sunce i mesec

i sve druge planete naročito
zemlja naročito
zemlja

MERAL KAIN (1976)

BEKSTVO

Iznurena, u spavaćoj sobi čekam da mi svane
Od gadnog mirisa. Lice mi je smrknuto, kao
Spomenik podignut u otuđenosti sobe.
Pokazujem sebi srednji sleđeni prst.
Sve je u stvari šala — tako provodim svanuli dan.
Najlepše mesto je sokak s njegovom širinom.
Mogu da izdahnem vazduh s mirisom urina
i kažem: sokak je najlepše mesto.
Skupljam se u sebe. Sasvim slučajno,
Cipele marke „devil”,
Petom gase opušak s mirisom nikotina.
Sve je bezvredno

MAJA APOSTOLOSKA (1976)

TREBALO JE ZAKLJUČATI

Da je moguće da na drumskom svetlu
nikne negacija — moguće je!

I (da) ako te ideja ščepa bilo
za ruku, bilo za nos — tvoje je

hoćeš li koljeničiti na Didaktici
da bi zaradio staroformno umeće

ili ćeš u enormnoj prilici
goniti gnostički, gnojnom psovkom

korteks na vratu, na šiji...
Važno je samo da bude dosadno i tužno...

Postoji i ne postoji elokvencija,
Nevažno je kada je dosadno i tužno...

A da se može poreći
dati razrešenje — moguće je

(Pa, ljudi, onako kako volite, želite!)
Trebalo je, možda, samo zaključati vrata.

VIOLETA BONČANOSKA (1976)

ZAVRŠNICA

Sanjala sam perunike
Kremirala žuto cveće
Napunila sam urnu dimom
Pepeo ostavila napolju
da zapraši oči psu,
što laje pri pominjanju tvog imena
a ne želi da ga izgovori
Vetar neće prestati da duva
Grana se polomila

Gde sada da gradimo svetilište?
Da li da prinesem žrtvu
na crvenim čaršavima?

Kako da pripitomimo bogove
kada nisu u kavezu?
Svejedno što smo mi cirkuzanti
Klovnovi su
najtužniji ljudi na svetu

Sada ću jedan minut ćutati
pa ću te nasmejana sahraniti
Da mogu ponovo da se rodim

Učim alhemiju boja
Od crnog ću napraviti belo

EMIL KALEŠKOVSKI (1977)

SAHRANA ILI BOGOVI-STOLARI PRAVE SARKOFAG ZA ZEMLJU

Čije su daske?
Orahove.
Čiji je okov?
Kovačev.
Ko sam ja?
Ne znamo.
Ko ste vi?
Bogovi-stolari.
Šta pravite?
Sarkofag za zemlju.
Zašto?
Da je sahranimo.
Da li se razumete u pogrebe?
Da, mi smo bogovi.

ALEKSANDAR KIRKOVSKI (1977)

SPOMENIK

Život u strogo podređenom haosu
lažni preobražaj
pahulja namenjena da skonča u tvojoj ruci

Vetar nosi
listove otkinute iz priručnika
o baba rogama i drugim seksualno
zapostavljenim balerinama
u programskoj muzici

kao i onu pijanistkinju
s dugim prstima,
jednostavno
kao klavijature klavira
ekspoziranog u TV-emisijama
i sličnim kulturnim i društvenim pojavama.

Dosta! Nemoj kopati
po zatalasanim osećanjima,
karike lanca
još prećutkuju
onaj neprijatni zvuk.
Noćna kafa, cigarete, alkohol,
terasa s pogledom na jug — opet ću proći nekažnjeno
kroz srce velikog grada
odsutnog dugo vremena

ISKRA PENEVA (1980)

SAN O ZMIJI

Sanjala sam zmiju
Skamenjena od njenog pogleda
Nisam uspela da pobegnem

Ušla je
U moja nedra
I skrila se nežno
Kao talas

Naslućujem ko je zmija

Moram da savladam njen pogled
Da se pojavi još jednom
I pritajena nestane zauvek

BISTRA ILIN ŠĆEROVSKA (1982)

JEDNO JUTRO

Za stolom smo
Čitali
Prebrojavajući
Ružne reči
Koje smo pre jela pojeli

Tišina
I neizgovorena misao
Teško su padale
Pre doručka

Vedrina je
Otkrivajući se tajno
ispala kukavica

Sve je ličilo na bolest
U rečima
Koje su obolele na mestu
Odakle se rađa čovek

Bolest poput tajne
Koja se ne izgovara
U kući za stolom

Čudna neka vremena
Ponesu nemir
Koji traje
I onda kada treba
Da se podeli reč
Umesto hleba

(Izabrao i sa makedonskog, albanskog i turskog preveo Risto VASILEVSKI)